Chipul Sfintei Maria Magdalena în imnografia ortodoxă

Lucreția VASILESCU

Şi a venit Maria Magdalena, vestind ucenicilor
că a văzut pe Domnul.
(Ioan 20, 18)

Première missionnaire "digne de toute louange et honneur", "évangéliste" et "égale des Apôtres" (isapostolos) pour leur avoir proclamé la Résurection du Christ, le nom de la sainte myrrophore Marie-Madeleine est mentionné dans le culte orthodoxe à l'occasion de certains offices.

L'hymnographie dédiée à la sainte Marie-Madeleine s'inspire des textes évangéliques et de la tradition du temps. S'inscrivant dans la tradition liturgique byzantine du VII-e et VIII-e siècles, elle compte des stichères des Ménées, lues aux vêpres, et un canon récité aux matines le 22 juillet, le jour de la célébration de la Sainte. La présence de Sainte Marie-Madeleine dans le culte orthodoxe inclut aussi des stichères et des exapostilaires, chantés chaque dimanche, à l'office des matines et aux matines de la Résurection (l'office des Pâques) et le Dimanche des Myrrhophores.

Les textes hymnographiques réussissent à mettre en évidence, d'une manière exceptionnelle, le rôle de ce premier messager de la Résurection dans l'histoire du salut de l'être humain.

Introducere

Cultul ortodox se prezintă ca centrul şi temelia vieţii religioase, dîndu-i fiinţei umane sentimentul de a se afla în faţa lui Dumnezeu şi de a fi în legătură cu El. Slujba bisericească este exprimarea trăirii credinţei, a dogmei, a învăţăturii de credinţă şi a unităţii Bisericii.

În cultul ortodox, orice creaţie este caracterizată de echilibrul dintre fondul religios şi formele de exprimare. Poezia cultică conţine învăţături de credinţă şi de viaţă destinate tuturor celor care folosesc aceste texte.

Cultul ortodox a reţinut aspectele esenţiale din viaţa Sfintei Maria Magdalena: ungerea capului lui Hristos, slujirea Cuvîntului lui Dumnezeu, vederea Învierii Domnului. „Întocmai cu Apostolii", Sfînta Maria Magdalena este „evanghelista",

BDD-A37 © 2009 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 16:19:44 UTC)

„binevestitoarea” şi mijlocitoarea credincioşilor pe lîngă Hristos. Cu ocazia sărbătorii Sfintei, pe 22 iulie, în mănăstiri şi în catedralele episcopale, slujba vecerniei şi cea a utreniei conţin o parte special destinată sfintei mironosiţe. Toate sursele folosite în redactarea acestui studiu au la bază textele evanghelice şi Sfînta Tradiţie.

Sfînta Maria Magdalena în slujbele ortodoxe

La slujba *vecerniei* se citesc din Mineiul pe iulie stihirile dedicate Sfintei, compuse de imnografii Anatolie şi Vizantie (*Mineiul pe iulie*, 2002: 274-276). Maria Magdalena este numită teoforă, „*purtătoare de Dumnezeu”,* înainte de Învierea Domnului, adeverindu-L pe Acesta prin iubire, fiind astfel, un exemplu de iubire profundă faţă de Mîntuitor. Plină de înţelepciune pentru că s-a „*umplut de multă minte şi de cunoştinţă adevărată”*, ucenică, slujitoare devotată, ea a ştiut să recunoască Adevărul şi Viaţa şi să aleagă Calea cea adevărată. Cea care a văzut „Lumina lumii” poate interveni pe lîngă Mîntuitorul Hristos pentru păcătoşi:

„*Roagă-te să se dăruiască sufletelor noastre pace şi mare milă...*

Pe Acela neîncetat roagă-l, preacinstită, ca una care pururea ai îndrăzneală către Dînsul, ca să cîştigăm şi noi slava cea veşnică şi luminarea sfinţilor, ceea ce eşti de Dumnezeu fericită”.

Preacinstită *este un atribut specific al Maicii Domnului. Această apropiere între Maica Domnului şi Maria Magdalena, prin atribuirea aceluiaşi, epitet este expresia importanţei pe care Sfînta o are în momentele cruciale ale istoriei mîntuirii. Ea a fost alături de Maica Domnului la Răstignirea Mîntuitorului, împărtăşind durerea acesteia; a venit la mormînt, a primit vestea cea mare a Învierii pe care a transmis-o Apostolilor: „*Mergi la fraţii Mei şi le spune: Mă sui la Tatăl Meu şi Tatăl vostru şi la Dumnezeul Meu şi Dumnezeul vostru. Şi a venit Maria Magdalena, vestind ucenicilor că a văzut pe Domnul şi aceasta i-a spus ei*”. (Ioan 20, 17-18)*

Într-un stil precis sînt evidenţiate caracteristicile excepţionale ale acestei femei care a depăşit cunoşterea sensibilă pentru a se situa în planul credinţei. Sfînta Maria Magdalena, „*cinstita mironosiţă*”, demnă de toată lauda pentru împlinirea poruncilor lui Iisus:

„*... pomenirea ta prăznuind, te lăudăm cu credinţă şi te cinstim cu dragoste*”

este prima misionară, anunţînd Apostolilor Învierea Domnului:

„*Întîi te-ai arătat şi evanghelistă, strigînd Apostolilor: Luaţi veselie şi veniţi de vedeţi pe Hristos, că a înviat şi dă lumii mare milă*”.

Sfînta Maria Magdalena este *evanghelistă*, adică vestitoare a Cuvîntului. Ea este cea care le va anunţa Apostolilor nu numai Învierea, ci şi noua înfiere:

„*Dar Împăratul a toată lumea, arătîndu-i-Se ei ca un păzitor al grădinii, cu roua cuvintelor Lui a stins arsura ei, zicînd către ea: Mergînd către* ***fraţii Mei****, spune-le bunevestiri de bucurie; sui-Mă-voi către* ***Tatăl Meu şi Tatăl vostru*** *şi* ***Dumnezeul Meu şi Dumnezeul vostru****, ca să dau lumii mare milă*”.

BDD-A37 © 2009 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 16:19:44 UTC)

Apostolii, ucenicii şi toţi cei care urmează Cuvîntul lui Hristos sînt din acest moment *fraţii* Mîntuitorului, o nouă relaţie stabilindu-se între Dumnezeul Creator şi creaţia Sa, prin Învierea lui Iisus.

La *utrenie* se citeşte din Minee (*Mineiul pe iulie*, 2002 : 276-282) canonul dedicat sfintei, „alcătuire a lui Teofan", mitropolit al Niceei (+ 850).

Inspirîndu-se din textele biblice şi din Sfînta Tradiţie, bun portretist al sfinţilor, imnograful realizează un adevărat portret spiritual prin prezentarea evoluţiei spirituale a Mariei din Magdala. Gradarea şi tensiunea în prezentarea faptelor importante din viaţa Mariei precum şi a momentului convertirii ei corespund evoluţiei spirituale a acesteia: mîntuirea de „*duhurile răutăţii",* uscarea rîurilor „*cele tulburi ale păcatului",* „*plecarea la poruncile dumnezeieşti".* Astfel, viaţa ei devine, din momentul în care l-a cunoscut pe Iisus, un urcuş continuu ascendent, strădania fiindu-i pe deplin răsplătită:

„*Viaţa ta s-a arătat luminată, Marie Magdalena, fiind strălucită cu luminile faptelor cele îmbunătăţite ale dumnezeieştilor propăvăduiri, a plecării tale către Dumnezeu, şi cu razele dragostei către Ziditorul tău*".

„*Următoare a lui Hristos*", „*ucenită adevărată*", „*purtătoare de mir prealuminată*", „*sfîntă femeie*", Maria Magdalena a dobîndit sfinţenia pentru a se desfăta din *„pîrîul Darului".* Cu inima arzînd întru Cuvîntul dumnezeiesc, delicată şi sinceră în gîndire, înţeleaptă, ea a ajuns la o complexă înţelegere a misiunii lui Hristos.

În conformitate cu Evanghelia după Ioan şi avînd aceeaşi intenţie teologică, Teofan o prezintă ca pe cea capabilă să vestească taina Învierii şi a Înălţării Fiului la Tatăl ceresc:

„*El ţie, răsplătindu-ţi [..]. îţi arată suirea către Părintele Său cel fără de început, sfat înfricoşător ! Şi te trimite cu dumnezeieşti vestiri [...] ca să propovăduieşti Învierea Lui*".

După Înviere, Maria Magdalena a fost una din propovăduitoarele Cuvîntului divin: „*...ai alergat pretutindeni, vestind cuvîntul cel cinstit*".

Vas ales, avînd Cuvîntul ajutor, Maria Magdalena, „*cea dintîi dintre mironosiţe*", face minuni, aducînd vindecări şi după moartea ei. Ea este una dintre mijlocitoarele oamenilor, pururea rugătoare şi pentru acesta oamenii i se adresează cu credinţă:

„*şi tămăduiri prea multe ai făcut şi, după ce te-ai mutat acum în ceruri, pentru lume te rogi pururea*".

„*Marie, cea cu nume de doamnă şi următoare lui Hristos [...] roagă neîncetat pe Domnul, Care S-a răstignit pentru noi, cei ce te cinstim cu dragoste pe tine, mironosiţă*".

Sfînta Maria Magdalena se roagă pentru păcătoşi, pentru ca „*somnul păcatului*" să nu-i adoarmă. Încrederea în rugăciunea mijlocitoare a Sfintei întăreşte sufletul şi-i protejează pe credincioşi de forţele înşelătoare ale răului.

Prezenţa Sfintei Maria Magdalena în cultul ortodox apare şi în *stihirile* şi *luminîndele* compuse de Leon Înţeleptul şi, respectiv, Constantin Porfirogenetul şi

BDD-A37 © 2009 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 16:19:44 UTC)

cîntate în *fiecare duminică* la *utrenie* (*Catavasier sau Octoihul Mic,* 1987: 374-386). Sursa de inspirație a acestor cîntări au fost textele evanghelice care prezintă arătarea lui Iisus Hristos înviat Mariei Magdalena şi femeilor mironosițe, martore ale acestei minuni.

În aceste cîntări drumul spre cunoaştere al Sfintei Maria Magdalena este prezentat gradat. La început se vorbeşte de mironosițe, fără nici o diferențiere (luminînda a 2-a). În stihira Evangheliei a doua, glasul al 2-lea, Maria Magdalena este menționată separat în grupul femeilor care au venit la mormînt cu miresme. În luminînda a 3-a, Maria este acea femeie căreia i se arată Hristos înviat. Stihira Evangheliei a treia o prezintă pe Maria Magdalena ca vestitoare a Învierii lui Hristos ucenicilor cu inima învîrtoşată:

„*Magdalenei Mariei, care a vestit învierea din morți şi arătarea Mîntuitorului, necrezîndu-i ucenicii, au fost mustrați pentru învîrtoşarea inimii*".

Lipsa de înțelegere a tainei Învierii este redată într-o remarcabilă imagine plastică, prin asocierea întunericului dimineții cu întunericul din mintea omenească:

„*Iată întuneric şi de dimineață, şi ce stai la groapă, Marie, mult întuneric avînd în minte*?"

Spaima femeii că nu reuşeşte să descifreze misterul, lacrimile fierbinți şi credința în Cuvîntul dătător de viață nu au fost zadarnice: „*că iată s-a învrednicit şi de învățăturile îngereşti şi de vederea Ta, o Iisuse*".

Cu toate acestea, Mariei îi este impusă interdicția de a-L atinge pe Hristos înviat[1], fapt redat în stihira Evangheliei a opta prin fraza:

„*Dar cugetă încă lucruri pămînteşti, ca o femeie neputincioasă; pentru aceasta a şi fost oprită să se atingă de Tine, Hristoase*".

Această neputință continuă ideea exprimată în stihira Evangheliei a şaptea şi, în acelaşi timp ne trimite la alte întîmplări relatate de Sfînta Scriptură, atunci cînd ființa omenească nu l-a putut vedea sau atinge pe Dumnezeu (sub rezerva primirii Sale în Euharistie). Din momentul Învierii, Iisus nu mai era "Cuvîntul" ci „Adevărul", nu mai era Fiul Omului ci Fiul lui Dumnezeu şi al Tatălui ceresc, era Mîntuitorul omenirii, toate aceste adevăruri urmînd să se vadă la Cincizecime.

Hristos înțelege neputința a firii omeneşti şi nu o condamnă, El trimițînd-o pe Maria să binevestească ucenicilor Săi Învierea Sa:

„*Dar, totuşi, propovăduitoare a fost trimisă ucenicilor Tăi, cărora bunele vestiri le-a spus, vestindu-le suirea la moştenirea părintească*".

Firea omenească, cu toate defectele ei, se va ridica, prin credință, la înțelegerea Adevărului, sfințenia fiind dovada acestui fapt.

[1] Fiecare scenă descrisă în text îşi găseşte expresia şi în iconografie. Această scenă, de exemplu, este reprezentată avîndu-l pe Hristos în mînă cu un rotulus pe care este scris: „Marie, nu te atinge de mine!" (Ioan 20, 17). Maria Magdalena este îngenuncheată la picioarele Lui şi încearcă să-i cuprindă picioarele. Pentru alte reprezentări iconografice ale Sfintei Maria Magdalena se pot consulta: Dionisie din Furma, 2000; Efremov, 2002; Vasilescu, 2006.

BDD-A37 © 2009 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 16:19:44 UTC)

Sfînta Maria Magdalena apare menționată şi în rînduiala slujbei din noaptea Sfintelor Paşti la *utrenia Învierii* (*Penticostar*, 1999 : 7-25). Împreună cu femeile mironosițe, *"plîngînd cu amar",* ea a venit la mormînt *"să-L ungă cu mir"* pe *"Cel ce a încuiat adîncul"*. Mironosițele femei, *"cele ce au fost cu Maria",* au primit şi ele vestea cea mare a Învierii Domnului.

Duminica a treia după Paşti este Duminica Mironosițelor, a femeilor *"de Dumnezeu înțelepțite"* (*Penticostar*, 1999 : 100-101). În canonul Mironosițelor nu se menționează numele nici unei femei purtătoare de mir. Compoziții ale lui Anatolie, Cumula, Cosma Monahul, Teofan şi Andrei Criteanul, cîntările din această zi amintesc de aceste femei care, venind cu frică la mormînt pentru a unge cu miresme trupul lui Hristos, nu au găsit trupul Acestuia. Hristos înviase: *De ce căutați pe Cel viu între cei morți?* (Luc 24, 5):

„*Nu vă temeți! Cel pe Care Îl căutați a înviat; veniți de vedeți locul unde a zăcut trupul lui Iisus şi degrabă mergînd, vestiți Ucenicilor că Mîntuitorul a înviat din mormînt*".

Femeile mironosițe au primit vestea Învierii şi au înțeles că Hristos este viu nu pentru că a înviat, ci a înviat pentru că moartea nu-L poate ține.

Aspecte lingvistice

Canoanele, luminîndele şi stihirile din cărțile de cult respectă regulile de compoziție stabilite de imnografii bizantini din secolele al VII-lea şi al VIII-lea şi se înscriu în tradiția liturgică bizantină.

În tradiția românească, imnografii traducători, pentru a exprima adevărurile de credință, sentimentele de admirație şi recunoştință față de „*Sfînta mironosiță, întocmai cu Apostolii*" sau pentru a prezenta semnificația profundă a unor evenimente din viața ei, au folosit diferite procedee morfosintactice, lexico-semantice şi stilistice. Vom aminti în continuare cîteva dintre ele, extrase din canonul Sfîntului Teofan.

În plan morfologic se poate remarca folosirea perfectului compus asociat deicticului *acum* pentru obținerea ideii de legătură constantă între trecut, prezent şi viitor şi a ideii de eternitate, idee întărită prin folosirea în aceeaşi frază şi a termenului *pururea:* „după ce te-*ai mutat acum* în ceruri, pentru lume te rogi *pururea*".

Apariția vocativului crează o atmosferă de intimitate între rugătorul păcătos şi Dumnezeu sau sfîntul căruia i se adresează: „*Marie,* cea cu nume de doamnă şi următoare a lui Hristos ... roagă ...", „Curățeşte-mă, *Mîntuitorule*", „*vrednico* de laudă" etc.

Folosirea unor forme adjectivale cu valoare substantivală evidențiază atribute ale Mariei Magdalena, numită *următoare a Cuvîntului*.

La nivel lexical, derivarea cu prefixele *ne-* şi *pre-* este frecvent folosită în limbajul teologic, noile cuvinte putînd fi considerate termeni „tehnici", cu un grad ridicat de folosire în toate textele bisericeşti (slujbe, canoane, acatiste, rugăciuni etc.). Prin derivarea cu prefixului *pre-* s-au obținut adjective cu sens absolut, sens

BDD-A37 © 2009 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 16:19:44 UTC)

ce caracterizează o realitate legată de viaţa în şi pentru Hristos a sfinţilor: *preasfinţită, preamărită, prealuminată, preacinstită, preadulce* etc. Frecvente sînt şi formele verbale obţinute prin prefixare cu prefixul *pre-*: *preaînălţaţi pe Hristos*.

Interesantă este crearea femininului unor substantive care de obicei sînt folosite numai la masculin. Astfel, din foarte utilizatul *evanghelist*, termen atribuit Sfinţilor Apostoli, este creat *evanghelistă*, asociat în canon numelui Sfintei Maria Magdalena, datorită rolului ei acordat de Hristos de a vesti apostolilor învierii Sa: „Întîi te-ai arătat şi *evanghelistă*, strigînd Apostolilor: Luaţi veselie şi veniţi de vedeţi pe Hristos, că a înviat şi dă lumii mare milă". (*Mineiul pe iulie*, 2002: 274)

Sensul s-a obţinut foarte frecvent cu ajutorul prefixului negativ *ne-* de la forma afirmativă a unor substantive, adjective, adverbe sau forme verbale adjectivale: *neapus, nesurpat, nemuritor, nedezlipit, neîncetat* etc.

La nivelul frazei, structurile de subordonare cel mai frecvent folosite conţin complemente directe, indirecte, instrumental, de scop, modale şi / sau subordonatele corespunzătoare: îţi dăruieşte *lucrarea,* ai mers *cu osîrdie,* te cinstim *lăudîndu-te,* ai îndrăzneală *ca să cîştigăm, sui-Mă-voi ... ca să dau lumii mare milă* etc.

Folosirea interogaţiei dă mult dramatism relatării: „*Ce vedere străină este aceasta?*", „*Cum te-au spînzurat fără dreptate pe Cruce fiii iudeilor...?*", „*Pentru ce m-ai lepădat de la faţa Ta, Cel ce eşti lumină neapusă ...?*"

Verbele cu obiect intern, destul de des utilizate, pun în evidenţă situaţii sau fapte importante din viaţa lui Iisus Hristos sau a sfintei Maria Magdalena: „*Urmînd urmelor* lui Hristos", „*a omorît moartea",* „*S-a sărăcit* cu a mea *sărăcie"* etc.

Dislocarea sintactică pune în lumină anumite părţi ale frazei purtătoare de o semnificaţie deosebită: „*Către dumnezeiasca bucurie te-ai mutat acum, către lărgimea raiului cea desfătată, către locaşuri înţelegătoare, şi mai presus de lume, [...] luminată Marie mironosiţă. Pentru aceea, cu toţii te fericim*".

Recunoscută drept o opoziţie de sens între lexeme diferite care exprimă o relaţie caracteristică a unor termeni gradabili sau o expresie lingvistică a unor noţiuni contradictorii, antonimia este frecvent folosită în textul analizat pentru a reflecta opoziţia între stări sufleteşti specifice unei evoluţii spirituale umane („în loc de *plîngere* ai luat *bucurie* negrăită"). Este interesant de observat modul de realizare a seriilor antonimice. Cele mai simple sînt realizate din termeni care aparţin aceleiaşi clase gramaticale (plîngere / bucurie, răcorire / arsură). Un alt tip este reprezentat de termeni aparţinînd unor categorii gramaticale distincte. Mai multe situaţii sînt de remarcat:

- unul din termeni face parte din paradigma termenului considerat ca antonim*: mort / viu, a învia* (Cum este socotit *mort* cel ce *înviază* morţii?), *viaţă / moarte, a omorî* (a vedea în mormînt pe *Viaţa* cea *omorîtă*); lumină, a lumina / întuneric, a întuneca, întunecat (*luminează* inima mea cea *întunecată*);

- termenul considerat a fi antonim aparţine seriei sinonimice a acestuia: *răcorire / încălzire, ardoare, foc, arsură* etc. (cu *răcorirea* cuvintelor ... ai potolit *arsura* întristării).

BDD-A37 © 2009 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 16:19:44 UTC)

Referitor la folosirea sinonimelor, se regăsesc în canonul lui Teofan perechi sinonimice frecvent utilizate în textele liturgice: „*te lăudăm* cu credință şi *te cinstim* cu dragoste*"*, „ai urmat şi ai păzit *îndreptările* şi *legile*" etc.

Printre cele mai frecvent procedee stilistice este folosirea sensul figurat al termenilor (*ai vînat* pe mulți din cei amăgiți de nerecunoştință, întunericul *cel străin*), realizîndu-se asocieri spectaculoase între un determinat şi determinantul său (*cuget nesurpat, cuget bărbătesc, bucurie negrăită, sfînțenie înțelegătoare, jertfelnic nepipăit, lumina lumii* nedormită). Determinatul este adesea un substantiv: *roua cuvintelor, răcorirea cuvintelor, arsura întristării, sfeşnic cu chip luminos*.

Imnograful a folosit repetiția - procedeu foarte frecvent în creația religioasă (rugăciuni, acatiste etc.) - pentru a întări caracterul dramatic al unor situații, pentru a evidenția unele trăsături de caracter sau pentru a-i atrage atenția cititorului şi / sau a ascultătorului cu privire la importanța sau gravitatea unor fapte sau pentru a marca stăruința şi profunzimea în rugăciune (*Roagă-te* să se dăruiască sufletelor noastre pace şi mare milă; *Roagă-te* lui Hristos Dumnezeu să dăruiască iertare de greşeli celor ce cu credință prăznuiesc sfîntă pomenirea ta). Este interesant de remarcat modalitatea de realizare a repetiției prin folosirea familiei de cuvinte a termenului de bază sau a elementelor paradigmei unui termen: „Cum fiind din fire Viață, este *omorît* şi *moare* Cel ce *a omorît moartea*?"

Prin metafore şi comparații este caracterizat Domnul nostru Iisus Hristos ca *Lumina lumii, Viață, Cuvînt, Soarele cel luminos,* Împăratul care s-a arătat *ca un păzitor al grădinii*.

Considerăm, totuşi, că anumite exprimări din imnele dedicate Sfintei Maria Magdalena ar trebui puse în acord cu evenimentele şi adevărurile de credință exprimate în Evanghelii, deoarece pot duce la interpretări eronate. Astfel despre Maria Magdalena se spune: „*în chip vădit a slujit Cuvîntului*"[2] şi „El ție, răsplătindu-ți, *îți dărueşte lucrarea, cea întocmai cu a Duhului"*[3]. Maria din Magdala a vestit Apostolilor lucrarea Duhului, slujirea lui Dumnezeu şi lucrarea Duhului fiind lucrarea unică a Apostolilor, adică preoția. Caracterizarea de *"următoarea lui Hristos"* trebuie înțeleasă ca fiind preoția universală şi în nici un caz cea sacramentală, ca la Apostoli. Acesta este unul din motivele pentru care Mironosițele sînt pomenite în duminica a treia după sărbătoarea Sfintelor Paşti şi nu odată cu Sfinții Apostoli. Termenul *mormînt* din „*şi ce stai la mormînt, Marie"* ar putea fi înlocuit cu *groapă* pentru a fi astfel în concordanță cu exprimările cîntărilor liturgice*,* iar *evrei* cu *iudei,* întoarcerea din exil fiind, mai întîi, pentru triburile lui Iuda.

Concluzii

Participarea Sfintei Maria Magdalena ca prim vestitor al Învierii este un eveniment unic în istoria Mîntuirii pe care Sfinții Evangheliști l-au consfințit ca

[2] *Mineiul pe iulie...,* p. 277.
[3] Idem, p. 279.

BDD-A37 © 2009 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 16:19:44 UTC)

atare, fapt dovedit de extensia şi precizia prezentării evenimentelor. Textele liturgice au reuşit, în mod deosebit, să ilustreze această participare şi să-i acorde acestei sfinte locul cuvenit în istoria evanghelizării neamului omenesc.

În tradiția ortodoxă, cel puțin cea românească, pietatea populară nu a dezvoltat ale forme de venerare a Sfintei Maria Magdalena. Nu există un imn acatist dedicat sfintei, aşa cum există pentru Maica Domnului sau pentru alte sfinte (Sfînta Paraschiva, Sfînta Ecaterina, Sfînta Filofteia). Conform catalogului bisericilor şi hramurilor acestora, în Biserica Ortodoxă Română există numai un singur schit al cărui hram este închinat Sfintei Maria Magdalena.

Sfinții Părinți au văzut sfințenia omenească ca o asemănarea a omului cu Dumnezeu, obținută printr-o curățire de pasiuni şi prin creşterea în virtuți. Vrednică de laudă, Maria Magdalena a primit sfințenia, Biserica socotind-o în rîndul sfinților. Ea a învins timpul, rămînînd prezentă în timp. Ea este exemplul participării credincioşilor, prin credință, la viața în Dumnezeu.

Bibliografie

Biblia, 2001, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti

C*atavasier*, 1987, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti

Mineiul pe iulie, 2002, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti

Penticostar, 1999, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti

*Triodul,*1986, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti

Branişte, Ene, 1985, *Liturgica generală,* Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti

Branişte, Ene, 1985, *Liturgica specială,* Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti

Dionisie din Furna, 2000, *Erminia picturii bizantine,* Editura Sophia, Bucureşti

Efremov, Alexandru, 2002, *Icoane româneşti,* Editura Meridiane, Bucureşti

Ghiuş, Benedict, 1991, *Proloagele,* Editura Mitropoliei Olteniei, Craiova

Stăniloae, Dumitru, 1981, *Prière de Jésus et expérience du Saint-Esprit,* Desclée De Brouwer

Vasilescu, Lucreția, 2006, „Sainte Marie Madeleine dans la tradition orthodoxe" in *L'Apostola Maria Maddalena inascoltata verità* (coordonator Carla Ricci şi Marcello Marin), Palomar, Bari, p. 297-325

BDD-A37 © 2009 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 16:19:44 UTC)